

ALLAH'IN SEVGİLİ KULLARI

es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berakâtühû.

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri ve Ak-Televizyon izleyicileri!

Allah'ın selamı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı, lütfu hem dünyada hem ahirette hepinizin üzerine olsun...

Cenâb-ı Hak gönüllerinizdeki muratlarınızı ihsân etsin... İki cihanda sizleri aziz ve bahtiyar eylesin...

Râmûzü'l-Ehâdîs kitabımızın kura ile çekilmiş olan 110. sayfasından okuyorum. Bunları kura ile çekiyoruz ki, herhangi bir yanlış anlama olmasın; “Hocaefendi acaba taş mı atıyor, yoksa îmâda mı bulunuyor?” vs. falan denmesin diye. Benim adetim üzere evin sahibi olan arkadaş’a, “Şuradan bir sayfa çekin!” diyorum. “*Bi’smi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm*” diyor, sağ elle bir sayfa çekiyor.

a. Veren El Alan Elden Hayırlıdır

Şimdi bu çekilmiş sayfadan birinci hadis-i şerif... Abdullah b. Ömer *radıyallahu anh*’dan Hanbelî mezhebinin kurucusu, mübarek alim,

mübarek mezhep imamı Ahmed b. Hanbel rivayet etmiş.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyuruyor ki:

إِنَّ أَيْدِ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنْ أَيْدِ السُّفْلَى وَابْدَأُ
بِمَنْ تَعُولُ¹

İnne yede'l-ulyâ hayrun mine'l-yedi's-süflâ, ve'bde' bi-men te'ûlü.

Konu hayır vermek, sadaka vermek, nafaka vermek, birilerine bakmak ile ilgili... Peygamber Efendimiz aynen şöyle buyuruyor:

(*İnne'l-yede'l-ulyâ*) “Hiç şüphe yok ki daha yüksek olan el, (*hayrun mine'l-yedi's-süflâ*) daha aşağıda olan elden daha hayırlıdır. (*Vebde' bi-men te'ûl*) Geçimi, nafakası üzerine olan, bakımıyla sorumlu olduğun insanlardan başla!” diyor Peygamber Efendimiz.

Şimdi, o zamanın insanların bildiği, bizim bilmediğimiz, açıklama ihtiyacını duyduğumuz kelimeler var. Daha yukarıdaki el ne demek, daha aşağıdaki el ne demek?..

¹ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 8/50 (4474); *Râmûzu'l-Ehâdîs*, 110/1.

Daha yukarıdaki el, *el-yedü'l-ulyâ*; yâni hayır yapan, kesesini açıp da, parayı çıkartıp da, muhtaca veren eldir. *Ulyâ* kelimesi, *a'lâ* kelimesinin müennesidir.

el-yedi's-süflâ, daha aşağıda olan elden, daha yukarıda olan el daha hayırlıdır. Yâni cömertliği yapan kimsenin eli, cömertliğe muhatap olan fakirin elinden, yâni el açıp da alan kimsenin elinden daha hayırlıdır. Yâni hayır yapmanın, bağış yapmanın, sadaka vermenin, zekât vermenin, cömertliğin kıymetli olduğunu anlatıyor bu ifade... Vermek iyidir, veren el alan elden daha üstündür demek oluyor.

Allah Teâlâ Hazretleri cümlemize helâl para kazanmayı nasip etsin... Helâl paramızla güzel hayırlar, makbul hayırlar yapmayı nasip etsin... Bütün kardeşlerimiz mutlu olsun, bahtiyar olsun, muhtaç kimse kalmasın diye temenni ederiz ama, hem memleketimizde hem de çevre ülkelerde, Balkanlar'da, Kafkasya'da, Rusya'da, Orta Asya'da, Afrika'da, Güneydoğu Asya'da çok fakir var... Kazananlar, tahsilli olanlar, dünyayı anlamış olanlar, geçimini düzene sokmuş olanlar,

zengin olanlar fakir kardeşlerini aramalı, bulmalı, onlara yardım elini uzatmalı, onların gönlünü hoş etmeli, işlerini görmeli!.. İslâm'ın emri bu...

İslâm bir dindir, inançtır, ibadet çok önemlidir. Ama ibadetlerin bir tanesi bakıyoruz, zekât diye karşımıza mâlî bir ibadet olarak çıkıyor. Yâni mâlî bakımdan çıkartıp birisine bir şey vermek de ibadet oluyor ve Allah'ın çok sevdiği ibadetlerden biri oluyor. Çünkü her şey bu zenginlikle, parayla çözümleniyor. Parayı veren istediğini alıyor, istediğini yapıyor. Parası olmayan da kenarda boynu bükük, mahzun bakıyor.

O kardeşimiz neden öyle fakir düşmüş, ötekisi nasıl kazanmış?.. Bazan fakir olan, tahsilsiz olduğu için, yoksul olduğu için, babası okutamadığı için çoban olduğundan, sürüye bakmak zorunda olduğundan, rençber olduğundan, tarlayı sürmek zorunda olduğundan, okula parası olmadığından, tahsil yapmaya, taksit vermeye imkânı olmadığından böyle oluyor. Bazan başka arızalar oluyor, hastalıklar oluyor, zayıflıklar, çelimsizlikler oluyor; çalışmıyor, kazanamıyor.

Bazen bazı insanlar saf oluyor, elinde parası olsa da onu idare edemiyor. Bazı insanlar da açığöz oluyor, çalışıyor çabalıyor, zengin oluyor. İşte sonuç itibarıyla bazı insanlar zengin oluyor, bazı insanlar fakir kalıyor. İktisatta da kuralmış zaten; bir yerde bütün insanlara eşit miktarda para versen, “Hadi bakalım, buyurun çalışın!” desen, bir zaman sonra paraların belli ellerde toplandığı, bazılarında paraların daha çok olduğu, bazılarında azaldığı bir kural imiş. Bazıları bu işi, parasını arttırmak işini beceriyorlar; bazıları beceremiyor.

Hepsi Allah’ın takdiri... Fakirlik de bir imtihan, zenginli de bir imtihan... Fakirlik daha kolay bir imtihan, zenginlik daha zor bir imtihan... Çünkü fakir olan ihtiyaç sahibi olduğundan el açar, yalvarır, dua eder, namaz kılar. “Aman yâ Rabbi, çoluk çocuğumun ihtiyacı var... Aman yâ Rabbi, kirayı veremedim... Aman yâ Rabbi, kış geliyor, yakıtımı alamadım...” diye yalvarır yakarır.

Ama zengin parasıyla her şeyi yaptığından duaya ihtiyaç duymaz. Her şeyi paranın yaptığını sanır. Allah’ı düşünmesi daha az olur.

Allah aklına gelmez. Parasıyla keyif yapmak aklına daha çok gelir. Şeytan onu daha çok kandırır, nefsi onu daha çok meşgul eder. Bastırır parayı, işler günahı...

Zengin olduğu zaman, parası pulu çok olduğu zaman, hiç de Allah'ı düşünmez. Ancak fakir düştüğü zaman, hasta olduğu zaman, amansız, çaresiz bir derde düştüğü zaman aklı başına gelir, Allah'ı anmaya başlar. Veyahut etrafında bir felaket olur, bir yakını vefat eder, çocuğu kazaya uğrar... O zaman onun için artık hayır yapacağım falan diye tövbekâr olur, doğru yola girer.

Orhan Veli de, mizahî bir şekilde şiirinde ne diyor:

*Kundurası vurmadiğı zamanlarda
Anmazdı ama Allah'ın adını,
Günahkâr da sayılmazdı.
Yazık oldu Süleyman Efendi'ye...*

Yâni, ayakkabısı vurduğu için “Of, aman, Allahım!” diyor ama, ağrısı için diyor, ayağı acıdığından diyor. Yoksa Allah'ı bildiğinden, sevdiğinden, aşık-ı sâdık olduğundan değil. O tabi latîfe yollu söylemiş.

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُفٍ²

(Inne'l-insâne le-yetğâ) “İnsan kendisinin paralı, pullu, ihtiyaçsız olduğunu görünce, tuğyan eder, sapıtabilir.” Onun için zenginlik daha zor bir imtihandır. Çünkü zenginlikte Allah'ı bulmak daha zorlaşıyor. Mevki makam sahipleri, zengin insanlar dünyaya dalıyorlar.

“Para benim değil mi, ne istersem onu yaparım!” diyorlar.

Fukara Allah'ı daha çok anıyor. Dindarlar onların arasından daha çok çıkıyor, zenginlerin arasından daha az çıkıyor. Tabi, bunlar herhalde bir nisbet dairesinde oluyor. Daha çok, daha az diye bunu ifade ediyoruz. Zenginlerin içinde de çok ibret alınacak, çok mübarek, çok cömert, çok hayırsever insanlar olabiliyor. Fakirlerin içinde de fakirliğinden dolayı kötü yollara sapanlar, hırsızlık, arsızlık, yüz­süz­lük yapanlar da çıkabiliyor. Bunlar da istisnası oluyor işin...

Fakat biz insan olarak, beşer olarak, Müslüman olarak, bizim gibi benî Adem olan,

² 96/Alak, 6.

hemcinsimiz olan fakir kardeşlerimizi aramalıyız. Onları gözetip kollamalıyız. Çeşitli sebeplerden o duruma düşmüş olabilirler. Zarif bir şekilde, kırmadan, üzmeden hayrımızı yapmalıyız.

Şimdi bana geçen gün Türkiye’den telefon etti bir kardeşimiz; birtakım şikâyetlerde bulundu. Ben de dedim ki:

“Bu kardeşimiz hayır yapıyor. Hayır yapıldığı zaman, hayrın başa kakmadan, minnet etmeden, ezâ vermeden, zarif bir şekilde yapılması lazım! Fakirin gönlünü alarak, fakiri üzmeden yapılması lazım! Hayrı o tarzda yapsın, sen onu söyleyiver!” dedim.

Hayırseverlik iyidir. Yarım elma bile insanın karşısındakinin gönlünü almasına faydalı olabilir. Bir bardak su bile makbule geçer. Onun için elimizden geldiği kadar hayır yapmaya, iyilik yapmaya, cömertlik yapmaya, bir şeyler vermeye çalışmalıyız.

Vermek almaktan daha hayırlıdır. Başkalarına faydalı olmak, başkalarına asalak olmaktan, sırtına binmekten, başkasını sömürmekten, başkasından istifade etmekten, tembellik yapmaktan daha iyidir. Derece

derece, yâni duruma göre sömürmek, tembellik yapmak, aldatmak yoluyla olursa, günah olur. Dinini satarak olursa, tabii çok büyük günah olur, ahiretini mahveder. Onun için bu hususta çok hadis-i şerifler var. Dinin ihlâslı olması lazım! İnsanların dini geçim vasıtası yapmaması lazım!..

Bunları böyle söylüyor Efendimiz. Bu sözden anladığımız: “Elinizden geldiğince cömertlik yapın, bağışlarda bulunun! İlgili yerleri arayıp bulun, hayır yapın!” demek oluyor.

İkinci cümlede de buyuruyor ki:

(*Vebde’ bi-men teûl*) Hayır yapacaksın, kime hayır yapacaksın?.. “İlk önce senin yakının olan, çevrende olan, bakımıyla yükümlü olduğun kimselere; aile fertlerine, yakın akrabana, yakın komşularına hayır yap!” buyruluyor.

Burada *teûlü-âle-yeûlü*; birisinin geçimini üzerine almak, nafakası üzerine borç olmak, ona bakmak manasına geliyor. Bakmakla yükümlü olduğu insana yapılan hayırlar da, ilk önceliği alıyor. Hani evinde çoluk çocuğun aç iken götürüp de başkasına vermeyeceksin!

Veya akrabân muhtaçken, çok uzak bir yere vermeyeceksin! Mümkün olan en yakınındaki insandan başlayacaksın! Hatta hadis-i şeriflerde geçiyor ki:

“Bir insanın kendi ailesine, kendi çoluk çocuğuna bile yaptığı masraflar çok sevaplıdır.”

Hadis-i şerifler okumuştum bu hususta, beni devamlı dinleyen kardeşlerim hatırlayacaklar; insanın evine yaptığı güzel yardımlar, getirdiği yiyecekler, içecekler, giyecekler, cihada verilen para kadar kıymetlidir. Çoluk çocuğunun yüzünün gülmesi, başkalarına muhtaç olmaması, gözünün dışarıda kalmaması; gözünün, karnının midesinin evde doyması önemli... Onun için ilk önce aile efradından, geçimiyle yükümlü olduğu kimselere iyilik yapmaktan başlamak lazım! Halka halka, derece derece başkalarını da gözetmek lazım!..

Allah Teâlâ Hazretleri hepimizi merhametli Müslüman eylesin... Çünkü merhamet eden, merhamet bulur, Allah'ın rahmetine, merhametine mazhar olur.

Merhamet etmeyene de merhamet olunmaz. O da ahirette cimriliğinin cezasını çeker.

Bugün dünyada pek çok muhtaç insan var... En yakın çevremizden halka halka, kimler muhtaç diye düşünerek, onlara doğru hayrımızı, hasenatımızı tevcih etmeye, cömertlik yapmaya, hayır yapmaya gayret edelim!

b. Riyânın Azı Bile Şirktir

İkinci hadis-i şerif... Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

إِنَّ الْيَسِيرَ مِنَ الرِّيَاءِ شِرْكٌ مِّنْ عَادَى أَوْلِيَاءِ اللَّهِ
فَقَدْ بَارَزَ اللَّهَ بِالْمُحَارَبَةِ وَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْأَبْرَارَ
الْأَخْفِيَاءَ الْأَتْقِيَاءَ الَّذِينَ إِذَا غَابُوا لَمْ يُفْتَقَدُوا
وَإِنْ حَضَرُوا لَمْ يُدْعَوْا³ وَلَمْ يُعْرَفُوا قُلُوبُهُمْ مَصَابِيحُ
الْهُدَى يَخْرُجُونَ مِنْ كُلِّ غَبْرَاءٍ مُّظْلِمَةٍ

*Inne'l-yesîra mine'r-riyâi şirkün men âdâ
evliyâallâhi fe-kad bâraza'llâhe bi'l-
mühârabeti, ve inne'llâhe yühibbü'l-ebrâra'l-
ahfiyâe'l-etkiyâe'llâzîne izâ ğâbû lem*

³ İbn Mâce, “Fiten”, 16 (3989); Râmûzu'l-Ehâdis, 110/2.

*yüftekadû ve in hazdarû lem yüd'av, ve lem
yü'rafû kulûbühüm mesâbîhu'l-hüdâ
yahrucûne min külli ğabrâe muzlimeten.*

*Sadeka Rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ
kâl...*

Muaz *radiyallahu anh'*dan Taberânî ve Hâkim rivayet etmiş. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(İnne'l-yesîra mine'r-riyâi şirkün)

“Riyanın az bir miktarı bile şirktir, müşrikliktir, Allah’a şerik koşmak demektir.” *Riyâ* ne demek?.. Ahiret amelini, sevap kazanılacak bir işi Allah için yapmamak, gösteriş için yapmak; işte bu riyadır. *Riyâ* zâten, *raâ - rü'yet* kökünden geliyor. Başkasına göstermek için gösteriş olsun diye bir iş yapmak demek.

Yesîr küçük, az bir miktar demek. Az miktar bir riyâkârlık bile şirktir. Neden?.. Allah’ı düşünmüyor, Allah’ın rızasını düşünmüyor da gösteriş yapmak istediği, göstermek istediği kimseyi düşünüyor. Oradan gelecek aferini, oradan gelecek menfaati hesaba katıyor da o güzel işi riyâkârca yapıyor. İşte onun için o da Allah’a şirk koşmaktır.

Yâni, bir insan yaptığı iyi bir işi Allah rızası için yapacak. Birisi beğensin veya alkışlasın veya birisinin gözüne gireyim de o da benim işimi görsün falan gibi bir hesapla yapmayacak. Azı da yasak, çoğu da yasak... Az diye bazıları önemsemez, yapar; hayır, azı bile doğru değil!.. Hiç riyâkârlık yapmamalı, hiç gösteriş düşünmemeli, her işini Allah rızası için yapmalı!.. Her zaman,

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

(İlâhî ente maksûdî ve rîdâke matlûbî)

“Yâ Rabbi; benim maksûdum sensin, ben senin rızanı talep ediyorum! Senin rızandır benim istediğim şey...” demeli ve hep Allah’ın rızasını düşünmeli!..

İyi Müslümanlık bu işte... Her yaptığı şeyi Allah rızası için yapmak...

c. Evliyâullahı Düşmanlık Etmek

Sonra hadis-i şerifin devamında, buyuruyor ki Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz:

(*Ve inne men âdâ evliyâa’llâh, fe-kad bâraza’llâhe bi’l-muhârabeh*) “Allah’ın evliyâsına düşmanlık yapanlar, Allah ile harp için meydana çıkıp, Allah’a

meydan okumuş gibi olur. ‘Çık karşıma da çarpışalım seninle, hadi bakalım gör!’ demiş gibi olur.” İki insanın birbirini er meydanına çağırmasına *mübâraze* deniliyor. Harbde, “Ortaya çık da, hadi bakalım bir çarpışalım!.. Çık meydana...” demiş gibi, Allah’a böyle bir küstahça diklenme yapmış gibi olur. Allah’ın sevgili kullarına düşmanlık yapan, Allah’a düşmanlık yapmış gibi olur.

Neden?.. Biliyor ki o kimse Allah’ın sevgili kulu, bir taraftan da ona ezâ, cefâ ediyor. Yâni, bu ne demek?.. “Ben Allah’tan korkmuyorum, onunla çarpışırım, onunla düşmanım!” demek oluyor. Çünkü, Allah’ı seven Allah’ın evliyâsını da sever, Allah’ın kitabını da sever, Allah’ın peygamberlerini de sever, Allah’ın ahkâmını da sever, Allah’ın dinini de sever, Allah’la ilgili olan, Allah’ın sevdiği her şeyi sever; Allah’ın sevmediği her şeyi Allah için sevmez.

Allah içkiyi sevmiyor; ben de sevmiyorum... Allah kumarı yasaklamış; ben de sevmiyorum... Allah şu günahı yasaklamış, bu günahı yasaklamış; ben de onlardan uzaklaşıyorum. Yâni Allah’ı seven, Allah’ın

hatırı için Allah'ın rızası için sevdiklerini sever, sevmediklerini sevmez. Allah'ın düşmanlarını dost edinmez, Allah'ın dostlarını da düşman edinmez.

Kim Allah'ın evliyâsına düşmanlık yapar, düşman bilir, düşman olarak karşısına dikilir, ona ezâ cefâ yaparsa, Allah ile harp ilan etmiş, Allah'a meydan okumuş gibi olur. Meydan okumak ne demek, meydana çağırarak, “Çık meydana! Meydana seni davet ediyorum, çık da seninle çarpışacağım!” demek.

Demek ki, Allah'ın sevgili kullarına düşmanlık etmeyeceğiz. Ben bu devirde bakıyorum, diyar diyar gezdiğim yerlerde görüyorum. Böyle kitaplarda methedile methedile anlatılmış olan, çok büyük alim, arif, zarîf, kâmil, velî, mahbup, makbul kulları, bazıları bakıyorum yerden yere çalmaya çalışıyor, bir sürü ağır hakaret, laf söylüyor. Kimisi *İmâm-ı A'zam*'a çatıyor, kimisi *İmam Mâtürîdî*'ye çatıyor, kimisi tasavvufa çatıyor, kimisi tasavvuf büyüklerine, mürşid-i kâmillere, kerametleri zâhir evliyâullah'a çatıyor... Kimisi Müslüman diye Müslümanlara çatıyor.

Biliyorsunuz, Kur'ân-ı Kerîm'de ayet-i kerimeler var: Allah Müslümanların dostudur, velîsidir, Müslümanlar da Allah'ın evliyâsıdır, sevgili kullarıdır; bu kesin... Mümini Allah seviyor; müşriki sevmiyor, kâfiri sevmiyor, mümini seviyor.

Ee, müminlere düşmanlık yapıyor bir insan, ne olur?.. Allah'a meydan okumuş olur, Allah onun cezasını verir. Allah'a meydan okuyup da, Allah'la çarpışanın sonu hüsrandır. Ama bunun bir zamanı vardır. Bir zaman gelecek, Allah onu bizim gözümüze gösterecek. Allah düşmanın, bir zaman gelip Firavun gibi hor ve zelil, bütün dediklerinden dönmüş, perişan bir şekilde kötü akıbetine uğradığı çok görülmüştür.

d. Allah'ın Sevdığı Kullar

(Ve *inna'llâhe yühibbü'l-ebrâra'l-ahfiyâe'l-etkîyâ'*) “Allah Teâlâ Hazretleri iyi ama gösteriş yapmayan, gizli, takvâ ehli kullarını sever.”

Ebrâr ne demek?.. *Berr*, iyi olan demek; çoğulu *ebrâr*, iyi kullar demek. *el-ahfiyâ*; gizli, hafî olan, yâni gözle görülmüyor, meydanda değil. Saklı, kendisini saklamış, gösteriş için

ortaya çıkmamış. *el-etkiyâ* ne demek?.. *Takî* kul, *müttakî* kul demek. Yâni, “Allah’tan korkan, müttakî, bundan dolayı riyâ yapmamak için saklı duran, kendisinin kemâlâtını, kerâmâtını gizleyen iyi kulları Allah sever.”

(*Ellezîne izâ gâbû lem yüftekadû*) “Bunlar övünmediklerinden, gösteriş yapmadıklarından, riyâkârlıkla ortaya koymadıklarından, böbürlenmediklerinden, bildirmediğinden; aksine sakladıklarından kimse bunların kıymetini bilmez de, gelmedikleri zaman, ortalıktan kayboldukları zaman, aranmazlar.”

“Yâhu, falanca efendi nerede?” diye hiç kimse aramaz. Neden?.. Önem vermez. Çünkü o saklı, kendisini saklamış; müttakî olduğundan, Allah’ın rızasını düşündüğünden kemâlâtını ortaya koymamış. Halk da onun iyiliğini anlayamamış.

(*Ve in hadarû lem-yüd’av*) “Ortada olsalar, görünseler, meydanda, camide, toplumun içinde olsalar bile, bir davet olduğu zaman çağrılmazlar.”

“Efendim buyurun, şöyle oturun lütfen, başköşeye gelin, rica ederim!” falan denmez.

Neden?.. “Ye kürküm ye!” kaidesi olduğundan, bilinmediğinden, hiç kimse yüzüne bakmaz, çağırılmaz. (*Ve lem yû’rafû*) “Bu yüzden halk tarafından kadr-ü kıymeti bilinmez.”

(*Kulûbühüm mesâbîhu’l-hüdâ*) “Halbuki onların gönülleri hidayet kandilleridir, hidayet kaynağıdır. Pırıl pırıl etrafa nur saçarlar, çok kıymetli insanlardır. (*Ve yahrucûne min külli gabrâe muzlimeh.*) Her tozlu topraklı, karanlık yerden, karanlık işten sıyrılır çıkarlar.” Saraydan falan değil, kimsenin bilmediği yerden çıkarlar.

Veya başka bir rivayete göre, (*min zülî gabrâe muzlimeh*) “Tozlu topraklı, karanlık, zilletli yerlerden çıkarlar. Bir de öyle yerlerden sıyrılırlar, şüpheli, tehlikeli, günahlı işlere bulaşmazlar.” manasına olabilir.

Dün akşam meşhur evliyâullah, büyük şeyh, mürşid-i kâmil, *Müzekki’n-Nüfûs*’u yazan *Eşrefoğlu Rûmî Hazretleri* ile ilgili bir kitap okuyordum. Mânevî terbiyesi, terakkîsi orada olsun diye şeyhi onu Hama’ya göndermiş. Hama’daki şeyh efendi de, böyle Anadolu’dan zahirî ilimleri teallüm eylemiş, tahsil eylemiş,

yetişmiş, mânevî bakımdan kendisini yetiştirmek için oraya mânevî terbiyesi yapılsın, nefis terbiyesi tamamlansın diye istikbalin pırıl pırıl bir mübarek insanının geleceğini biliyor.

“Şimdi Anadolu tarafından bir mübarek kişi gelecek ailesiyle; onu karşılayın!” diye ihvanını istikbale, karşılamaya çıkartmış.

İstikbale çıkanlar ellerinde bayraklar, işaretler, alâmetler; yollara dizilmişler, gelene bakıyorlar. “Kim bu Anadolu’dan buraya gelen, şeyh efendimizin, mürşidimizin tavsiye buyurduğu anlı şanlı, alim, fazıl, kâmil, yüksek makamlı şahıs?” diye gözlüyorlar.

Eşrefoğlu Rûmî Hazretleri mübarek hanımıyla, kucağında çocukla, bir merkepçiğin üzerinde, yürümüş bunların yanından, geçmiş, gitmiş. Bakmışlar, bir hırpânî kılıklı yolcu, bir basit insan; ona hiç itibar etmemişler, o yürümüş gitmiş. Halbuki bekledikleri şahıs o... Şeyh efendi dergâhta karşılamış. Yâni, o kadar ilim irfan sahibi ama, dışından bakıldığı zaman karşılamaya çıkan insanlar bile bir değer vermiyor, anlayamıyor ve böyle gözden kaçabiliyor.

Demek ki, Allah böyle gösteriş yapmayan, müttakî, gizli iyi kulları sever. Halk bilmesin, sevmesin; ne yapalım? Halkın sevmesinin de önemi yok, sevmemesinin de önemi yok... Çünkü halk da fânî... Halktan ne olacak yâni, ne yapabilir ki; kendisi muhtaç, sana ne faydası olacak?.. Asıl hâlik önemli, yeri göğü yaratan, ins-ü cinni yaratan, mahkeme-i kübrâda kâdî olup kulların amellerine göre cezasını, mükâfatını verecek olan Rabbü'l-âlemîn önemli... Onun rızasını kazanmak önemli...

İşte böyle evliyâ kullar, müttakî kullar onu düşünürler, müttakî olurlar, günahlardan titizlikle sakınırlar. Gösteriş yapmazlar, çünkü riyâ da şirk olduğundan, gösteriş doğru olmadığından saklı dururlar, boynunu bükerler. Sorulduğu zaman da, “Ben âciz, nâçiz bir kişiyim. hiçbir meziyetim yok!” derler. Allah katında tevazu ile davranırlar. Allah işte böylelerini sever buyuruyor.

Buradan çıkacak derslerden bazıları neler olabilir: “Biz de iyi kul olmaya çalışalım, müttakî kul olmaya çalışalım ama, gösterişçi, böbürlenici, öne çıkıcı olmayalım! Allah bilsin, kullar isterse bilir, istemezse bilmez. Biz de

onlara boyun büküp, ses çıkartmadan mütevazı dururuz. Tafra satmayız, fiyaka satmayız, öyle gösteriş yapmayız.” diye, insan tevazuyu öğrenmeli...

Bazı gösterişsiz kimseler böyle olabileceği için etraftaki insanlara da iyi gözle bakmalı... “Kim bilir, benden daha iyi bir kardeştir belki bu? Bilinmez, sessiz duruyor ama insanların kıymeti dış görünüşünde değildir, belki Allah indinde makbuldür.” diye herkese de evliyâ gözüyle, Hızır gözüyle bakmalı, hürmet etmeli, izzet etmeli!..

Yine bu Eşrefoğlu Rûmî Efendimiz’le ilgili menâkıbda dün okudum. Yalvarırmış hep;

“Yâ Rabbi; bana Hızır’ı göster!.. Yâ Rabbi; bana Hızır’ı göster!..” dermiş.

Şeyhi onu meyve almaya göndermiş. O da meyveleri mendil gibi bir bezin içine doldurmuş, gelirken, bir derviş çıkmış karşısına:

“Ne var bu çıkının içinde, aç bakayım!” demiş.

Eşrefoğlu Rûmî de açmış çıkını... O da oradan bir elma almış.

Sonra yürümüş gelmiş. Şeyh efendiye:

“Buyurun efendim, getirdim meyveları!”

“Ee, bunlardan bir tanesi eksik...” demiş.

O da hiç saklamadan:

“Efendim, yolda bir derviş, fakir bir insan, yoksul bir insan karşıma çıktı. ‘Ne var bunun içinde?’ dedi, elini uzattı, bir tane aldı. Ben de göz hakkıdır diye ses çıkartmadım.” demiş.

O zaman şeyhi demiş ki:

“İşte o Hızır *aleyhisselam*’dı, niye onun eline ayağına kapanmadın?..” Ama o çok telaşlanınca da demiş ki:

“Çünkü sen dua ettin, ‘Yâ Rabbi; bana Hızır’ı göster!’ dedin, ‘Göster ve tanı!’ demedin. Gösterdi ama, bak tanımadığın için elden kaçırdın.” demiş.

Bu da ibretli bir şey... Duayı da insan iyi düşünerek yapmalı demek ki... Hızır’ı görüyor ama, Hızır’ın Hızır olduğunu anlamazsa insan, ne kıymeti var?.. İşte, “Yâ Rabbi; kadri yüksek kullarının kıymetini bildir de, ona karşı saygısızlık yapmayayım!” diye dua etmeli insan... Bir de, herkesin kadri yüksek olabilir diye edebini takınmalı, herkese güzel muamele etmeli!..

e. Kâfirlere Benzemeyin!

Üçüncü hadis-i şerif:

إِنَّ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى لَا يَصْبِغُونَ فَخَالِفُوهُمْ⁴

Inne'l-Yehûde ve'n-Nasârâ lâ yasbiğûne fe-hâlifûhüm.

Ahmed b. Hanbel, Buhârî, Müslim, Ebû Dâvud, Nesâî, İbn Mâce, İbn HibbânEbû Hüreyre *radiyallahu anh'*dan rivayet etmiş. Bu hadis-i şerifte buyuruyor ki Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*:

Şimdi aziz ve muhterem kardeşlerim, Müslümanın, İslâm'ın bir üstünlüğü vardır, ayrıcalığı vardır, meziyeti vardır. Onun için Müslüman Müslümanlığının izzetini, kıymetini bilecek, başkasını taklit etmeyecek, başkalarına benzemeyecek. Bir de benzememek lazım!

Amerika'dan bir kardeş gelmiş, Amerikalı, Amerikan Müslümanı... Ben İskenderpaşa'daydım, beni ziyarete geldi. Kış günü, soğuk bir hava... Biz böyle elektrik

⁴ Buhârî, “Enbiyâ”, 51 (3275); Müslim, “Libâs”, 80 (2103); *Râmûzu'l-Ehâdîs*, 110/3.

sobasını karşımıza koyduk, sobanın ışınları ile ısınmaya çalışıyoruz. Bu Amerikalı Müslüman kardeşimiz de beyaz bir pamuklu giymiş üstüne... Müslüman kıyafeti diye uzun bir entari şeklinde... Biliyorsunuz Arap ülkelerinde pantolon tarzında olmuyor da, üstü de entari gibi uzun oluyor. İnce bir şey giymiş. Ben üşür diye düşünerek:

“Niye böyle giyindiniz?” dedim.

“Biraz daha kalın giyinseydiniz?” demek istedim. O da anlamadı benim bu deyişimi...

“Niye Amerikalı gibi giyinmediniz, niye Müslüman gibi giyindiniz?” diye soruyorum sandı. Hâlbuki benim maksadım o değildi.

O sakal bırakmış, entari giymiş. Kendisinin düşüncesine göre bir Müslüman nasıl olması lazım geliyorsa, dış görünüşünü de ona benzetmiş. Sakallı, entarili bir Müslüman kardeş. İnsan şöyle baksa, anlayamaz Amerikalı olduğunu ama, kökeni Amerikalı... Amerikan vatandaşı iken Müslüman olmuş bir kardeş.

Dedi ki:

“Ben New York’ta iken araba ile gidiyordum. Yolun kenarında baktım iki kişi

çarpışıyor, dövüşüyor, vuruşuyor. Şöyle bir baktım, sürdüm arabamı, gittim. Sonra ertesi gün öğrendim ki, o birbirleri ile dövüşenlerden bir tanesi Müslümanmış. Ben onu anlayamadığım için yardımına gidemedim. Ama eğer o Müslümanca bir giyim ile giyinmiş olsaydı, mutlaka onun yardımına koşardım. Onun için ben de İslâmî giyimle giyiniyorum.” dedi.

Bakın bir Amerikalı kardeş, biz buna Hiçbir şey söylemedik, kendisi böyle düşünmüş. Yâni, Müslümanın Müslüman olduğunu bildirecek bir giyim, kıyafet, dış görünüş içinde de olması lazım, bilinmesi lazım demiş oluyor.

İşte bu İslâm’da vardır. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyuruyor ki: *(Fe-hâlifûhüm)* “Onlara muhalefet ediniz, onlara benzemeyiniz, onlar gibi olmayınız!” Sizin kendi öz şahsiyetinize, imanınıza, adâbınıza uygun olarak giyim, kuşam, ev, bark, davranış, ticaret, her işinizi ona göre yapın demiş oluyor.

Hakikaten de bu gerekli... Peygamber Efendimiz öyle buyurduktan sonra, hakikaten de gerekli demek bizim ne haddimize... Hiçbir

şey söylememiz lazım ama, şimdi ben bakıyorum, Almanya'dayım. Yolculuğumuz dolayısıyla bir oteldeyim. Bakıyorum, adamların her şeyi bizden farklı... Giyimleri, kuşamları, televizyonları, televizyonlarının içindeki programlar... vs. Ben odamızda televizyon bulunmasını bile tehlikeli gördüm. Neredeyse, “Bunu alın, odanın dışarısına atın!” diyecektim.

Çünkü, bizim ahlak anlayışımıza hiç uymayan şeyler serbest... Almanya farklı; çünkü bu insanların örfü, adeti, tarihi, mâzisi farklı... Bizde mesela genel ahlak, adap diye bir şey vardır. Bir insan pijama ile bile sokağa çıksa, yürüse, polisler, “Bu gece kıyafetidir, bununla nasıl dışarı çıkıyorsun?” derler. Bir insan soyunsa, “Niye soyunuyorsun?” derler. Fakat burada her şey bizden çok farklı... Biz niye onlara benzeyelim?..

Yâni, yanlış yaptığımız zaman Allah cezalandıracak. Doğru yaptığımız zaman Allah mükâfatlandırarak, sevecek. Allah'ın seveceği işi yapıp, sevmediği işten kaçınmamız lazım. Onlar başka türlü düşünebilir. Ama bizim namus telâkkimiz var, dürüstlük telâkkimiz

var. Verdiğimiz söze, ahdimize vefamız var. Kahramanlığımız var. Yoksulun, zayıfın yanında yer almak var. Allah'ın dinine hizmet için malla, canla cihat etmek, her türlü fedakârlığı yapmak var. Bizim örfümüz başka...

Alman usûlü başka, Türk usûlü daha başka. Biz cömertliği severiz, başkasına ikramda bulunuruz. Onlar dababasına bile, evine davet ettiği zaman: “Buyurun, bu akşam bizde yemek yiyelim!” dediği zaman, fatura bile çıkartıyormuş diye duyuyoruz. Onlar farklı olabilir.

Yâni, “Madem onlar boyamıyorlar, siz boyayın; kınalayın saçlarınızı, sakallarınızı!” diyor Peygamber Efendimiz. *Sıbga*, yâni boya kullanmayı, tabîî şeylerle boya kullanmayı tavsiye etmiş bu hadis-i şerifte. Ama ne diyor: (*Fe-hâlifûhum*) “Onlara muhalefet edin, onlar gibi olmayın!..”

Çünkü İslâm en bozulmamış, en taze, en yeni, Allah Teâlâ Hazretleri'nden kullarına gönderilmiş en son emir olduğu için insanın İslâm'a uyarak, ona göre hareket etmesi lazım!..

f. Babasının Dostlarını Ziyaret Etmek

Diğer hadis-i şerif:

إِنَّ أَكْبَرَ الْبِرِّ أَنْ يَصِلَ الرَّجُلُ أَهْلَ وَدِّ أَبِيهِ بَعْدَ
أَنْ يُؤَلَّى الْأَبُ⁵

*İnne eberra'l-birri en yesıle'r-racüle ehle
vüddi ebîhi ba'de en yüvelliye'l-ebü.*

Müslim, Ebû Dâvud, Tirmizî gibi sağlam kaynaklar, Abdullah b. Ömer *radiyallahu anh*'dan rivayet etmişler. İzah edelim! Buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:

“Yapılan iyiliklerin en iyilerinden birisi de nedir?.. Kişinin babasının sevdiği dostları, babası ile muhabbeti olan kimselere; baba ahirete intikal ettikten sonra ziyaretler yapmak, onlarla ilgiyi devam ettirmektir.”

İyiliğin bir çeşidi de bu. En güzellerinden birisi bu... Yâni, “Bunlar babamın dostuydu, babamın sevdiği kimselerdi.” diye insan baba dostlarını, aile dostlarını arayacak; “Ben falancanın oğluyum amca veya teyze...” deyip arayıp, soracak. Onların gönlünü alacak, onları

⁵ Müslim, “Birr ve's-Sıla”, 13 (2552); *Râmûzu'l-Ehâdîs*, 110/4.

ziyaret edecek. Sıla-i rahim yapacak... Bu güzel bir şey diye Peygamber Efendimiz bildiriyor. Böyle yapmak, vefatından sonra babaya karşı vazifelerden birisidir.

Onun için siz de ana baba dostlarını düşünün! Annenizin, babanızın -eğer ahirete göçmüşlerse- sağlığındaiken iyi geçindiği, sevdiği kimseler kimlerdir, arayın, bulun, sorun!

“Ben falancanın oğluyum, kızıyım. İşte annem, babam sizi çok severdi, geldim. Nasılsınız, iyi misiniz? Bir hizmetimiz var mı size; bir şey emreder misiniz, ne arzu edersiniz?.. Bir isteğiniz varsa severek hizmet ederiz.” deyin!

g. Evliyâların Sıfatları

Sonuncu hadis-i şerifi okumak istiyorum:

إِنَّ أَبْدَالَ أُمَّتِي لَمْ يَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِالْأَعْمَالِ
وَلَكِنْ إِنَّمَا دَخَلُوهَا رَحْمَةً اللَّهِ وَسَخَاوَةً الْأَنْفُسِ
وَسَلَامَةً الصُّدُورِ وَرَحْمَةً لِجَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ⁶

⁶ Beyhakî, Şu'abü'l-Îmân, 13/318 (10394); Râmûzu'l-Ehâdîs, 110/5.

İnne'l-ebdâle immetî lem yedhulü'l-cennete bi'l-a'mâli ve lâkin innemâ dehalûhâ rahmeti'llâhi ve sehâveti'l-enfüsi ve selâmeti's-sudûri ve rahmetin li-cemî'i'l-müslimîne.

Ebû Saîd Hazretleri'nden rivayet edilmiş. Burada da Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyuruyor ki:

(*İnne ebdâle ümmetî*) “Benim ümmetimin *ebdâl*’ı...” Bir rivayette de, (*İnne ebrâra ümmetî*) diye geçmiş, “Ümmetimin iyi kulları...” demek. *Ebdâl*, ne demek? Sayıları muayyen olup, bu sayılardan bir eksiklik meydana gelirse yeri doldurulan; vefat ettiği zaman, makamı boş bırakılmayıp yerine birisi getirilen yüksek seviyeli evliyâullah demek. “Üçler” diyoruz, “Yediler” diyoruz, “Kırklar” diyoruz... İşte böyle bunlar.

Bu “*ebdâl*” kelimesi, Türkçe’de sonra “*aptal*” olmuş. *Aptal* da kötü bir mana kazanmış. İşte böyle giyimi, kuşamı derbeder, aklı, fikri kıt, söz söylediğin zaman anlamayan kimseye *aptal* demişiz. Buradan geliyor, işte bu *ebdâl* kelimesinden geliyor. Hatta mesela *Ebdâl Murad* var, Bursa’nın tarihinde büyük

evliyaullahtan olarak ebdâllar var. *Pir Sultan Ebdâl* var. Yâni, buradaki aptal manasına değil, evliyâullah manasına...

Ama bu mana değişikliği nasıl olmuş?.. Demin okuduğum hadis-i şerifte geçiyordu ya hani, “Allah gizli evliyâsını sever.” diye. Böyle gösteriş yapmayan, insanların baktığı zaman anlayamadığı, kaybolduğu zaman aramadığı, huzurda olduğu zaman davet olunmayan, kadr-ü kıymeti bilinmeyen; ama kalpleri hidayet kandili gibi etrafı aydınlatan evliyâullah vardı ya... Belli olmuyordu, insanlar kadr-ü kıymetini bilmiyorlardı.

İşte öyle bilinmeyecek durumda olduğundan, o görünümde olup da aslında evliyâ olanlar olduğundan, aynı görünümde olup da evliyâ olmayanlar sonunda hatırdan kalmış. Onlar hakikaten böyle aptal olduğundan, sonra “aptal” sözü kötü bir mânâyâ gelmiş. Aslında kökeni böyle yüksek evliyâ demek. Biz şimdi onun için evliyâ diye tercüme edelim:

“Benim ümmetimin yüksek evliyâsı cennete işledikleri amellerden dolayı

girmeyecekler, (ve lâkin innemâ dehalûhâ bi-rahmeti'llâh) Allah'ın rahmetiyle girecekler.”

Çünkü kimse işlediği ameli teraziye konup da mükâfatı çok büyük olduğundan cennete girmeyecek. Allah o ameli kat kat fazla mükâfatlandığı için Allah'ın fazlıyla, rahmetiyle girecek. Evliyâullah da, diğer insanlar da... Hatta Peygamber Efendimiz bile Seyyidü'l-mürselîn, ona rağmen hep Allah'ın rahmetiyle cennete girecek. Çünkü Allah tam amelin maddî karşılığı kadar verse, tamı tamına verse, kat kat fazlasını vermese, o zaman çok az bir şey edecek. Bir göz nimetini bile ödemeyecek, bir akıl nimetini ödemeyecek. Onun için Allah'ın rahmetiyle girerler.

Başka ne güzel sıfatları vardır da, neden girerler cennete?..

Onları da peşinden sıralamış:

(Ve sahâveti'l-enfûs) *Sahâvet*, cömertlik demek. “Nefislerinin cömertliğiyle girerler.” Nefislerinin cömertliği iki mânâya olabilir:

İçinden cömertliği seviyor, bol bol veriyor, doyurucu şekilde veriyor. Bu mânâya gelebilir.

Bir de nefsin cömertliği demek, hizmete koşmak manasına gelir. Yâni hizmet ehli, fıldır fıldır, onun bunun hayrına, gönlünü almak için hizmetine koşuyor, yardımcı oluyor. Bu mânâyâ gelebilir.

Bir de üçüncü bir mânâ, nefislerinin cömertliği ne demek?.. Yâni nefsini bile feda etmekten çekinmiyor, Allah yolunda şehit oluyor. Bir gül bahçesine girercesine şehadete koşuyor. Bu cömert, işte bak canını veriyor. Bu mânâyâ da olabilir.

Hepsi güzel... Cömertlik sadece mal cömertliği olsa, o da güzel, o da çok sevap kazandırır insana... Malı, mülkü, parası olmayan insan hizmete koşturursa; “Efendim benim param pulum yok ama, işte bir emriniz varsa yapayım!” diyor bazı arkadaşlar. Allah razı olsun... Ben de mesela, “Hadi şu hayırlı iş var, onun peşine koşuverin! Şu fukaranın işini görüverin!” falan diyorum. Koşturuyor. O da sevap. Bir de canını vermek en büyük sevap... Şehitlerin mükâfatını biz ölçemeyiz.

Başka neymiş?.. (Ve selâmeti’s-sudûr)
“Göğüslerinin selametinden.” Yâni göğüslerinin içinde pis, kirli, kötü bir şey yok...

Göğüsleri sâlih, göğüsleri pisliklerden selamette, kötü duygular yok... Şu kalplerinin olduğu yerde, içlerinde hiç başkalarına karşı kin, kibir, ucub, ince ince desise, haince düşünce vs. yok. Tertemiz kalbli, göğüsleri arızalardan selamette, kötü duygulardan, kötü düşüncelerden uzak olduğu için girerler.

(*Ve rahmetin li-cemî'l-müslimîn*) “Bütün Müslümanlara merhametli oldukları için girerler.” İnsanın elbette bir merhamet tarafı vardır, yâni eşkıya bile olsa kendi çocuğuna, kendi yakınlarına merhamet eder, kayırır. (*Rahmetin li-cemî'l-müslimîn*) demek, Müslümanların hepsine rahmet edecek, merhamet edecek. Bu önemli.

Şimdi Müslümanların içinde kusurlusu var, kusursuzu var. Akıllısı var, kıt akıllısı var. Alimi var, cahili var. Kusurlu huyları olanlar var, iyi huyları olanlar var... Hepsine acıyacak.

“Pekiyi, ben kötü bir Müslümana, kötü huyları olan bir Müslümana niye acıyayım?..”

Acırsın. Çünkü evliyâullahtan birisi bir yolculuk yapmış bir kimseyle. Adam zehir zemberek, zıpır, zorba bir kimse... Ayrılırken, evliyâullah ağlamış arkasından.

“Efendim, demişler, niye ağlıyorsun? Adam sana yol boyunca boyna zulmetti, hakaret etti, sana kan kusturdu, seni üzdü... Sen ki büyük evliyâsın, arif, kâmil bir zâtsın; senin kadrini kıymetini bilmedi, nice cahillikler yaptı, zalimlikler yaptı. Gidiyor işte, ne diye ağlıyorsun?..”

“Ayrıldı gidiyor. Kötü huylarıyla gidiyor. Yâni düzelmedi. İslâm’ı anlayamadı, imanı anlayamadı, evliyâlîğı anlayamadı. Kötü huyları düzeltmedi, yazık! Bu kötü huylardan dolayı cehenneme gidecek, cezaya çarpılacak diye acıdığımdan ağlıyorum.” demiş.

Bir Müslüman, bir günahkâra da acır. Niçin acır?..

“Yanlış iş yapıyor, sonunda bundan dolayı cehenneme girecek!” diye acır.

“Ceza çekecek, yazık... Şunun yaptığına bak, Allah’ın kahrına uğrayacak, gazabına uğrayacak!” diye acır.

Peki, o zaman ne yapar?.. Kötü iş yapan insana acıdığından, onun kötülüğünü engellemeye çalışır. Rüşvet alıyorsa, rüşvet almamasını sağlamaya çalışır. Haram yiyorsa, haram yememesini, oradan kesilmesini

sağlamaya çalışır. Hangi kötülüğü yapıyorsa, - içki, kumar, zina vs.- ondan uzaklaştırmaya çalışır.

“Namazlı niyazlı değil, Müslümanları sevmiyor, hakaret ediyor...”

Tamam; o, bu gidişiyle cehenneme gidecek. Onu irşad etmeye, doğru yola çekmeye çalışırsın. İşte bütün Müslümanlara merhamet böyle olur. Çünkü bütün Müslümanlara acımak deyince, içinde her çeşidi var. Kusurlunun bile kusuruna bakmayacak, hepsine umûmi olarak, “Bu benim din kardeşimdir.” diyecek, sevgi gösterecek, iyilik yapmak isteyecek, acıyacak. Hepsinin iyiliğine gayret edecek demek oluyor.

Demek ki bunlar evliyâullahın, yüksek evliyâullahın huyları imiş. Onun için bir daha bunları göz önünde bulunduralım:

1. (*Sahâvetü’l-enfüs*) Nefislerinin cömertliği... Mal cömertliği olabilir. Ten cömertliği olur, hizmet etmek şeklinde. Veyahut canını vermek tarzında can cömertliği olur, şehitlik gibi.

2. (*Selâmetü’s-sudûr*) Göğüslerinde hiç kimseye karşı kötü duygu olmaması.

3. (Ve rahmeti cemî'l-müslimîn) Bütün Müslümanlara rahmetmek, umûmunun iyiliğini düşünmek.

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, bütün Müslümanları kardeş olarak düşüneceğiz, hepsinin iyiliğini isteyeceğiz. Hepsine elimizden geldiğince yardım etmeye çalışacağız.

Şimdi, Türkiye büyük bir cihan devleti... “İlk on arasına girebilir.” deniliyor; temenni ederiz bunların olmasını... Belki biz en büyük devlet oluruz, dünyanın en büyük devleti biz oluruz. Neden?.. Çünkü biz sömürmeyiz, çünkü biz kimsenin kötülüğünü istemeyiz, kimseyi üzmemek istemeyiz. Zulmün kalkmasını isteriz, her şeyin usûlünce olmasını isteriz. Hak yenilmemesini, insanların ezilmemesini isteriz. Kimsenin malına, canına, ırzına, namusuna yan gözle bakılmasın diye düşünürüz.

Onun için Allah bize dünyanın birinci devleti olmayı nasip etsin... Dünyanın muhafızlığını bize versin... Allah’a inanmış insanlar olduğumuz için Allah’tan korktuğumuz için kendi menfaatimiz değil de Allah’ın rızasını düşündüğümüzden, o zaman çok güzel

şeyler yaparız. Onun için bütün Müslümanlara özellikle acımalıyız. Hepsinin yardımına koşmalıyız.

“Ee, bütün insanlara demiyorsunuz da niye Müslümanlara diyorsunuz?..”

Onun sırrı daha önce okuduğumuz hadis-i şerifte, birinci hadis-i şerifte... Ne diyordu Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz?.. “Sana yakın olan, geçimiyle, nafakasıyla, mükellef olduğun insandan başla hayır yapmaya!” diye buyurduğu için en yakından başlarız. Halka halka cümle cihan halkına iyilikler yapmaya çalışırız. Ecdadımıza yakışır torunlar oluruz, nâmımızı listenin başına çıkartırız.

Allah Teâlâ Hazretleri bize yardım eylesin... Tevfîkini refîk eylesin... Tam Müslüman olmayı nasip eylesin... Hakkı hak olarak görüp ona uymayı, bâtılı bâtıl olarak görüp korunmayı nasip eylesin... Sevdiği işleri yapmayı nasip eylesin...

Kişisel olarak kendi içine kapanık, mızımız, mıymıntı, etliye sütlüye karışmayan bir Müslüman makbul değil... Böyle bir durumdan sıyrılıp, iyiliği yapmak için çalışkan, faal,

cevval insanlar olarak koşturan, böyle sorumluluk duygusu taşıyan Müslümanlar eylesin...

Zâlimin hasmıyım amma, severim mazlûmu;

İrtcânın řu senin lehçende mânâsı bu mu?
dediği gibi Mehmet Âkif'in... Böyle mazlumu sevip, zalimin karşısına dikilip haksız iş yaptırmamaya çalışırız. İnşallah cihanın muhafızlığını, cihanın bekçiliğini, cihan sulhunun bekçiliğini Allah bize ihsan eder.

şimdi burada Almanları konuşuyorduk, az önce bir arkadaşın evinde; dedi ki:

“Burada Almanların haksızlık karşısında tepkisi var. Böyle bir terbiye geliştirmişler. Hakkı savunmak, kendi hakkını savunmak, haksızlık karşısına çıkmak hususunda milli olarak terbiyesi yüksek. Kořturur, hiç durmaz, atılır ortaya...” dedi.

Sayılı böyle siyasilerden misaller verdi:

“Küçük bir başarısızlık olduğunda istifa ediverir hemen. Yolu açar, arkasındakine imkânlar sağlar. Onlar belki daha iyi hizmet eder diye yenilere bir fırsat verir.” falan diye söyledi.

“Bu fedakârlık nasıl olur?” dedim.

“Çünkü toplum öyle ister, öyle yapmadığı zaman onu ayıplar da, o da mecburen öyle yapar.” dedi.

Onun için toplumun duyguları çok önemli; hakkı tutması, hakkı desteklemesi çok önemli!.. Haksızın karşısında yer alması çok mühim bir dinî görev, içtimai görev... Allah bize görevlerimizi güzel yapmayı nasip eylesin... Allah hepinizden razı olsun...

Aziz ve sevgili kardeşlerim;

es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berakâtühû.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

18 Cemâziye'l-Âhir 1419/09 Ekim 1998

ALMANYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)



SERVER
KÜRSÜ